

Rahandusministeerium
delta@fin.ee

Teie 08.06.2025

nr 1.1-10.1/2699-1

Meie 25.06.2025

nr 11.1-1/25/1212-2

**„Keskkvalitsuse hoonete energiatõhususe
parandamiseks moderniseerimisfondist
antava toetuse kasutamise tingimused ja
kord“ muutmine**

Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlastab Riigihalduse ministri 5. augusti 2022. a määruse nr 36 muudatused järgnevate ettepanekute ja täpsustuste arvestamisel:

1. Märkus määruse § 1 lõike 11 kohta, millega muudetakse § 20 lõike 3 punktis 2 sõnastust: „hanked, väljamaksed (sh kasutatud toetuse summa ning projekti kogumaksumus)” asendatakse sõnaga „projekti tegelik kogumaksumus“. Tähelepanu juhime asjaolule, et SFOSi lõpparuande vormil ei ole täna eraldi välja, kuhu selline summa saaks sisestatud – „projekti abikõlblike tööde tegelik maksumus“ kajastub „Eelarve“ lehel. Samuti ei ole selge, mida täpselt mõeldakse mõiste „projekti tegelik kogumaksumus“ all: kas kogu abikõlbliku osa maksumust või ka AK+MAK tööde maksumuse summat? Palume määruuses või seletuskirjas täpsustada, kuidas nimetatud mõistet sisustada.

2. Palume täpsustust määruse § 19 lõike 2 rakendamise kohta. Praegusest sõnastusest võib jääda mulje, et sätet kohaldatakse ka varasematele toetuse saajatele. Kui see on ka tegelik eesmärk, tähendab see normile sisuliselt tagasiulatuva mõju andmist, mis õigusteooria kohaselt on lubatud vaid erandlikel ja põhjendatud juhtudel. Segadust tekitab seletuskirja punkt 6, mille kohaselt määrus jõustub 1. juulil 2025. a, et jätta juba toetuse taotluse rahuldamise otsuse saanud taotlejatele aega toetusele viitavate infotahvlite täiendamiseks, kuid määruuses ei ole märgitud, et selles osas jõustuks määrus tagasiulatuvalt ja et toetuse rahuldamise otsuseid peaks selles osas muutma hakkama.

Soovitame selgelt sätestada, et § 10 lõige 2 kehtib vaid edasiulatuvalt uutele toetuse otsustele ja uutele toetuse saajatele.

3. Eelnõuga muudetakse toetuse rakendamise senist kontseptsiooni, mille kohaselt oli projekti edukas elluviimine seotud kõigi tegevuste, sh mitteabikõlblike kulude teostamisega. Ehkki tegemist on AÕKS alusel antava toetusega, muudab uus lähenemine oluliselt projekti mõistet. Soovitame jätkata senise praktikaga, et tagada projektide rakendamine ühtsel moel erinevate fondide lõikes.

4. Kooskõlas määruste ühtlustamise eesmärgiga ja arvestades Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 23.09.2024 määrust asjas nr 5-24-7, kus rõhutatakse, et rakendusüksusel ei pruugi olla pädevust kontrollida riigihangete seaduse kõigi normide järgimist, ning määruse andjal on võimalik rakendusüksuse tööd lihtsustada, sätestades määrukses olulised riigihankealased kohustused – teeme ettepaneku täiendada määrust selgelt defineeritud rikkumiste loeteluga, mille puhul rakendusüksus teeb finantskorrektsiooni.

Soovitame kehtestada toetuse saaja kohustused hankimise osas järgmise sõnastusega:

„Toetuse saaja on kohustatud lähtuma projektiga seotud riigihanke korraldamisel riigihangete seadusest, sealhulgas:

- 1) kohtlema võrdselt kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maaailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riigis;
- 2) jälgima, et kõik riigihankes kehtestatud tingimused, piirangud ja kriteeriumid oleks riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud, sealhulgas jälgima hankemenetluse korral, et kehtestatud kvalifitseerimistingimused vastaksid hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele;
- 3) vältima konkurentsi kahjustavat huvide konflikti;
- 4) valima riigihanke korraldamisel õige menetluse, sealhulgas valima hankemenetluse liigi kooskõlas riigihangete seaduse §-des 48–50 nimetatud alustega, ja viima lihthanke piirmäära ületavad projektiga seotud hanked läbi riigihangete registri kaudu;
- 5) esitama rahvusvahelise piirmääraga võrdse või seda ületava eeldatava maksumusega hankelepingule eelnenud hankemenetluses hanketeate Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;
- 6) esitama riigihangete registrile hanketeate avatud hankemenetluse, piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse alustamiseks;
- 7) järgima riigihanke osadeks jagamisel riigihangete seaduse §-s 28 sätestatud tingimusi;
- 8) kehtestama hankemenetluse korral pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad kooskõlas riigihangete seaduse §-dega 93 ja 94;
- 9) lähtuma lihthankemenetluse korral riigihangete seaduse §-s 125 sätestatud tingimustest;
- 10) lähtuma sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korral riigihangete seaduse §-des 126 ja 127 sätestatud tingimustest;
- 11) lähtuma ideekonkursi korraldamisel riigihangete seaduse §-des 128–130 sätestatud tingimustest;
- 12) lähtuma riigihanke alusdokumentide muutmisel riigihangete seaduse §-des 81 ja 82 sätestatud tingimustest, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;
- 13) tagama, et riigihanke alusdokumentide kohta esitatavad selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid ei muuda riigihanke alusdokumente riigihangete seaduse § 46 lõike 3 tähenduses;
- 14) tegema riigihanke alusdokumendid ettevõtjatele elektrooniliselt piiranguteta tasuta kättesaadavaks riigihanke avaldamisest arvates, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;
- 15) avaldama riigihanke alusdokumentides kvalifitseerimise tingimused ja pakkumuste hindamise kriteeriumid ning neile antud suhtelised osakaalud, kui neid ei ole avaldatud hanketeates, välja arvatud juhul, kui hankija ei ole neid kehtestanud;
- 16) avaldama riigihanke alusdokumentides tehnilise kirjelduse ning tagama selle kooskõla riigihangete seaduse §-s 88 sätestatud tingimustega, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;
- 17) kõrvaldama riigihankest pakkuja, kelle puhul esinevad riigihangete seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamisalused, välja arvatud juhul, kui riigihangete seaduse kohaselt ei ole nõutav kõrvaldamisaluste kontrollimine;
- 18) jätma kvalifitseerimata pakkuja ja taotleja, kes ei vasta riigihanke alusdokumentides ettenähtud kvalifitseerimise tingimustele;
- 19) lükkama pakkumuse tagasi, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;

- 20) jälgima, et konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral ei toimuks läbirääkimisi hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumnõuete üle;
- 21) jälgima, et võistleva dialoogi korral ei toimuks läbirääkimisi hindamiskriteeriumide üle;
- 22) tunnistama edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumide ja nende suhtelise osakaalu kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumuse;
- 23) sõlmima hankelepingu riigihanke alusdokumentides ettenähtud tingimustel ja vastavuses edukaks tunnistatud pakkumusega juhul, kui läbirääkimised ei ole lubatud või ei olnud nende pidamiseks võimalust või ei olnud tingimusi riigihanke alusdokumentides ette nähtud;
- 24) lähtuma hankelepingu sõlmimisel raamlepingu alusel riigihangete seaduse §-s 30 sätestatud tingimustest;
- 25) lähtuma hankelepingu täitmisel hankelepingus ja riigihanke alusdokumentides ettenähtud tingimustest;
- 26) lähtuma hankelepingu muutmisel riigihangete seaduse § 123 lõikest 1, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt, ning muul juhul tagama hankelepingu muudatuse kooskõla riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.“
5. Palume täiendada seletuskirja viieaastase teavitamiskohustuse osas. Millisest õigusaktist tuleneb see kohustus? Viidatud EL direktiivi 2003/87 artikkel 30m ei sätesta nimetatud tähtaega. Kui kohustus ei tulene õigusaktist, siis palume selgitada, millistel kaalutlustel nähakse ette selle kehtestamine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Sell

toetuste arendamise osakonna juhataja

Kaidi Kenkmann 5343 4942

Kaidi.Kenkmann@rtk.ee